

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Michał Laskowski

w sprawie **M. K.**

oskarżonego z art. 212§2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2017 r.

wniosku oskarżyciela prywatnego o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 7 lipca 2015r.

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 19 stycznia 2015r.

na podstawie art. 544§2 i 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. wznowić postępowanie w sprawie,

2. uchylić postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2016r. i utrzymane nim w mocy zarządzenie Przewodniczącego V Wydziału Karnego – Odwoławczego Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 31 marca 2016r., a sprawę dopuszczalności przyjęcia osobistej kasacji sporządzonej przez adwokata C. P. przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ł.,

3. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 19 stycznia 2015r. oskarżony M. K. został uniewinniony od zarzutu popełnienia czynu zakwalifikowanego z art. 212§2 k.k.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 7 lipca 2015r. utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

W dniu 9 listopada 2015r. do w/w Sądu Okręgowego wpłynęła osobista kasacja od tego orzeczenia sporządzona przez oskarżyciela prywatnego adw. C. P.

Ostatecznie (po poprzednim uchyleniu rozstrzygnięcia) Przewodniczący V Wydziału Karnego – Odwoławczego Sądu Okręgowego w Ł. zarządzeniem z dnia 31 marca 2016r. odmówił przyjęcia tej kasacji.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 czerwca 2016r. utrzymał w mocy to zarządzenie.

Wnioskodawca oparł swój wniosek o wznowienie postępowania w sprawie na przesłance z art. 540§1 k.p.k. w zw. z art. 542§1 k.p.k. i art. 544§3 k.p.k. wskazując, że rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego opierające się na wykładni art. 526§1 k.p.k. jest sprzeczne z art. 2, 17, 32, 42, 45, 65 Konstytucji RP. Wskazał również, że postępowanie okołokasacyjne dotknięte jest nieważnością, gdyż sędzia wydający zaskarżone zarządzenie podlegał wyłączeniu z urzędu na mocy art. 40§3 k.p.k.

W odpowiedzi prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wznowienie postępowania sporządzony przez adw. C. P. zasługuje na uwzględnienie.

W judykaturze Sądu Najwyższego na gruncie art. 526§2 k.p.k., przewidującego, że kasacja, o ile nie pochodzi od wskazanych w ustawie podmiotów szczególnych, powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę lub pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym, ukształtowała się utrwalona linia orzecznicza. Dokonując wykładni tego przepisu wywodzono, że z jego dyspozycji jednoznacznie wynika, iż strona będąca sama adwokatem lub radcą prawnym nie może samodzielnie skutecznie sporządzić i podpisać kasacji. Wynika to z tego, że w jego treści wskazano, że ten nadzwyczajny środek

zaskarżenia winien być sporządzony i podpisany przez „obrońcę lub pełnomocnika”, nie istnieje zaś możliwość łączenia ról procesowych oskarżonego i jego obrońcy, czy też oskarżyciela i jego pełnomocnika (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2007r., II KZ 29/06, LEX nr 459559). Patrząc na rzecz ową od strony ratio legis wymogu istnienia instytucji „przymusu adwokackiego”, wskazać należy z jednej strony na kwestię posiadania niezbędnej wiedzy fachowej wymaganej do sporządzenia ustawowo określonej kategorii środków odwoławczych (art. 526§1 k.p.k., art. 545§2 k.p.k., czy art. 446§1 k.p.k.), ale również, co nie mniej istotne, z drugiej zaś na chęć zapewnienie warunków ku temu, aby były one wnoszone w sposób na ile to możliwe bezstronny, a na pewno bez osobistego zaangażowania w wynik procesu.

Choć argumenty te nie straciły swojej siły przekonywania, obecnie nie sposób w rozważaniach co do tej kwestii pominąć treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 czerwca 2016 r. (SK 2/15, OTK-A 2016, poz. 45, Dz. U. z 2016 r. poz. 1243 – opublikowany w dniu 16 sierpnia 2016 r.), w którym uznano, że art. 526§2 k.p.k. w zakresie, w jakim wyłącza możliwość sporządzenia i podpisania kasacji we własnej sprawie przez adwokata bądź radcę prawnego, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 190 ust.1 Konstytucji RP wyroki Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Tym samym stwierdzić należy, że wniesienie kasacji, wniosku o wznowienie postępowania oraz apelacji od wyroku sądu okręgowego, sporządzonych i podpisanych osobiście przez adwokata lub radcę prawnego we własnej sprawie, jest skuteczne, o ile odpowiadają one pozostałym wymogom formalnym przewidzianym w ustawie.

W niniejszej sprawie wnioskodawca, choć powołał odmienne argumenty niż przytoczone powyżej, to odwoływały się one również do kwestii zgodności art. 526§1 k.p.k. ze wzorcem konstytucyjnym wynikającym z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. W tej zatem części, wniosek o wznowienie postępowania w zakresie rozpoznania kwestii dopuszczalności przyjęcia osobistej kasacji sporządzonej przez adwokata C. ., w oparciu o podstawę z art. 540§2 k.p.k., należy uznać za zasadny.

Powyższe skutkowało wznowieniem postępowania i uchyleniem postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2016r. i utrzymanego nim w mocy zarządzenie Przewodniczącego V Wydziału Karnego – Odwoławczego Sądu Okręgowego w . z dnia 31 marca 2016r. oraz przekazaniem sprawy w omówionym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Mając na uwadze powyższe rozstrzygnięcie stwierdzić należy, że rozpoznawanie podniesionej we wniosku jako pierwszej, kwestii nieważności postępowania stało się bezprzedmiotowe. Wypada może jedynie przypomnieć, że instytucja nieważności postępowania, nie obowiązuje w polskim procesie karnym od blisko 14 lat – uchylona ustawą z dnia 10 stycznia 2003r. (Dz. U. Nr 17, poz. 155). Nie ma też jakichkolwiek podstaw, aby przyjąć, że wydający zaskarżone zarządzenie powinien zostać wyłączony od udziału w postępowaniu na podstawie art. 40§3 k.p.k. Nie był wszak sędzią, który brał udział w wydaniu orzeczenia zaskarżonego w niniejszej sprawie kasacją.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc